

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafu Român este Duminec'a și Joi'a, la fie-căe două săptămâni cu adausulu Foișoarei. — Penumerațiunea se face în Sibiu la expedier'a foiei, pe afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expedițiunea. Pretu pnumerațiunei pentru Sibiu este pe anu 7 fl. v. a., iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 40.

ANULU XXV.

Sibiu 22 Maiu (3 Iunie) 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl., iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.; Pentru străinătate pe anu 12 fl., pe o jumătate de anu 6 fl. v. a.
Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Metamorfosa in perspectiva.

Impregiurări neaternatōre de noi ne silescu a ne tiermuri astadi numai pre lānga semnalizarea unei metamorfose politice in cercurile politice unguresci.

Scimu cu totii cātu sgomotu s'a facutu cu deputatiuni la Constantinopole, cātu cu primirea deputatiunei softaleloru in Budapesta, cātu cu numeroșele manifestatiuni pentru turci, încātu credea lumea ca Ungari'a are sa plece a două di in ajutoriulu turciloru. Astadi se schimba tōta scenari'a. Dupa foile ce ne vinu din Ungari'a, in limb'a magiara și in limb'a nemtiēscă, ni se pare ca fetiele dloru cele atātu de vesele cāndu si-au pusu mai întâiu fesurile turcesci pe capete, au salutatu turcesce, si au strigatu turcesce „cioc-iahsia", — suntu tōte posomorite; disele foi prohodescu de pe acum pe gārbovitulu imperiu otomanu.

De unde metamorfosa acēst'a?

De multu amu avisatu pe cetitori despre dualismulu politice nōstre esterne din Budapesta și Vien'a. De multu amu accentuatu ca cea din urma are sa iese invingetoria. Conte Andrassy, de si magiaru, vede din pozițiunea sea de conducatoriu alu afaceriloru esterne, altu-feliu constelațiunea politica din Europ'a decum o vedu connationalii sei din Ungari'a. Si de aceea, in neasulu lui „Pesti Naplo" „Nemz. Hirlap" etc., a venitu in dilele din urma cu unu tunetu, că din seninu, cu o nota adresata Portiei in privinti'a navigatiunei pe Dunare, care se pōte consideră de preambululu celoru ce au sa urmeze. „Alföld" in numerulu 153, vorbindu despre „ajunulu actiunei nōstre", nu se mai indoiesce de cooperatiunea Austro-Ungariei pre lānga Rusi'a. „Alföld" ne spune si pretiulu acestei cooperatiuni. Dice ca Serbi'a este pusa la dispozițiunea Austro-Ungariei.

Nu scimu inca intru cātu este autentica afirmatiunea lui „Alföld" in ceea ce privesce pe Serbi'a. Destulu ca metamorfosa pare a se prepară pe tōte liniile. Acēst'a ajunge si merita că bine sa ni-o insemnāmu.

Teatrulu resbelului.

20 Maiu.

In paus'a cea lunga a armatelor concentrate la Dunare, care dupa câte cetimu, se vede a fi o urmare a reversărei apelor, ne multiamimu a inregistră parerile ce le aflāmu depuse in unele diurnale din Vien'a despre trupele române si rusesci.

Correspondentulu militariu la „Neues Wiener Tagblatt" se esprima despre trupele române dela Calafatu ast-feliu:

„Trupele române suntu de celu mai bonu spiritu, au o tinenta militara hotarita si in modu surprindetoriu dovedescu in tōte ca suntu bune trupe. Ele suntu bine imbracate, bine armate si bine ajustate. Ordinea in castre, curatiēni'a si netedimea lucruriloru lor suntu esemplare. La cercarea atasiatului militariu francesu, colonelulu Gailard au eserciatu un'a dupa alt'a, o compania de venatori, de infanteria si de dorobanti in mănuierea puscei. Dupa aceea se comandă focu. Precisiunea si esactitatea in esecutare a fostu recunoscuta de toti. Colonelulu Doctoroff, atasiatulu militariu rusescu in cartirulu generalu român, a gasitu ca tōte bate-

riile sntu escelente, bine, asiediate si bine esecutate.

„Preste totu, Calafatu este dupa situatiunea sea si dupa asiedierea trupeloru o positiune in teatrulu resbelului, care insufla totu respectulu. Din tōte aceste se vede ca criticile cele dejositōre asupr'a armatei române suntu sēu retacire sēu o dejosire inadinsu."

Despre trupele rusesci scrie unu corespondentulu la „Deutsche Zeitung":

„Adeverul i se face numai onōrea cuvenita, cāndu dicu ca trupele aceste pre lānga tōte trapedările de mersuri indelungate si dificile se infatisiēza fōrte bine si starea sanatăiē lor este evidentu cea mai multiamitōre.

Totu asiā se pōte dice preste totu despre materialulu intregu de omeni din armata. Armata rusēscă se infatisiēza asiā dara, in adeveru, ca incarnațiunea a unui poporu mare: — ea este mare, sprintena, plina de putere si in virtutea verstei june barbatesci. Acı nu se vedu copii nematuru, nici hopliti podagrasti nici veterani de ploșce cu rachiu. Este unu neamu uriasiu plinu de autoritatea luptei, pe care lu tramite tiarulu contr'a soldatiloru cu turbane. Nu dicu ca ei trebuie sa invinga. Nici odata n'a fostu unu resbelu despre a căruu sfersitu sa fi pututu cine-va mai cu anevoia dice a priori, ca asiā sēu asiā va fi, cum este celu ce se incepe acum. Inse trupele aceste suntu capabile a se intālni cu onōre cu ori-ce inamicu. Despre acēst'a nu incape nici o indoiala."

Altfeliu decurge resbelulu in Asi'a. In nrulu 38 amu amintitu fōrte pe scurtu ca rusii batu Carsulu.

Pentru de a ne putē cātusi decātu clarifică situatiunea teatrului de lupta din Asi'a, trebuie sa tōrcemu firulu rapōrtelor nōstre de evenimente de mai nainte, impreunandu-le cu vre-o câte-va traseturi generali din pozițiunea topografica a teatrului de lupta.

Rusii in nōptea dela 3 spre 4 Maiu au luat forturile Ardahanului si in 4 Maiu sér'a pe la 8—9 ore au intratu in fortarētia. Luptele aceste, dupa corespondenti euglesi au costatu rusiloru, dupa unii 4000, dupa altii 6000 omeni.

Ardahanulu este o fortarētia in Armeni'a resaritēna spre marea Caspica.

Muntii Caucasului, cari formēza unu muru intre Marea neagra si Marea Caspica, despartu Europ'a de Asi'a. Pōlele lor suntu scurte spre Asi'a, pentruca mai din apropierea Mării negre pāna in Marea Caspica suntu terminate de valea in care curge riulu Cur'a, riu care se vērta in Marea Caspica. In apropierea Mării negre muntii Caucasului inse desvōlta o ramificatiune, carea in drēpt'asi instāng'a, spre resaritu alaturea cu valea riului Cur'a, se estinde pāna in Marea Caspica. Loculu asiā dara, care este teatrulu resbelului in Asi'a, este locu muntosu si inaltimile preste, si printre cari, cu mari dificultāti, au sa se misce trupele, suntu adeseori dela 4—8000' preste luciulu mării. Fortarēti'a Ardahanului se afla in locurile aceste muntōse, că si Carsulu, care este la pōlele sudostice a unui siru de munti, din a căruu cōste nordvestice ese originea riului numitu.

Biroulu telegraficu aduce scirea oficiale din Constantinopole, ca turcii au reocupatu Ardahanulu. Deocamdata nu credem acēst'a scire, pentruca e cu totulu in contradicere cu scirea ca rusii batu Carsulu, este in con-

tradicere cu impregiurarea, ca cele 30 bataliōne care se pusera in fuga de rusi si fura aruncate in crepaturile muntiloru Soghanly, de siguru n'au potutu si nici n'au avutu interesu de a reocupă o fortarētia ciuruita de tunurile rusesci; dara preste tōte aceste scirea oficiale turcēscă e cu totulu in contradicere cu alta scire, inca nedesmintita, ca rusii au ocupatu cetatea Olti, spre sudvestu dela Cars, spre norduostu dela Erzerum si la calea jumetate intre cetățile din urma.

Dēca ne infatisiāmu cerculu celu de feru ce-lu traseru rusii indata la inceputulu campaniei in Asi'a dela Batum, Ardahanu, Cagismanu si Bajasid, si se adeveresce scirea despre ocuparea cetăției Olti, se vede ca centrulu turciloru este spartu, putere resistatōre din partea turciloru numai este si scirea ca Muktar-pasi'a a aflu de bine a se retrage spre Erzerum, că sa-lu „apere", aru confirmă ca problem'a rusiloru in Asi'a este aprōpe deslegata. Se pōte prea lesne intemplă, că cu ajutoriulu ignorantiei turcesci, carea escelēza in necunoscutiē geografice, rusii sa ajunga inaintea lui Muktar-pasi'a la Erzerum si acēst'a sa o patiēscă mai reu in muntii Armeniei, decātu in pasulu dela Dug'a in Erzergovin'a. Trei drumuri duc dela Cars spre Erzerum. Celu mai scurtu este preste Olti, celu mai lungu preste Cagisman, alu treilea, mijlociu preste Mungighert. Numai cestu din urma este liberu pāna acum, inse trece fōrte aprōpe pe dinaintea Cagismanului si asiā pasagiulu pentru turci este periculosu.

Despre luarea Ardahanului raportēza „Pol. Corr." din Tiflis urmatōrele:

La ordinulu Marelui-duce Michailu, colon'a de Achalzie, carea se miscă spre Ardahan spre a deschide pasagiulu preste Olti la Erzerum, a trebuitu sa si fortieze marsiulu dupa putintia. Scopulu mai eră unicea cu colon'a dela Alessandropole, carea ocupase o positiune buna la Saim. In 15 (3) Maiu reunirea se facu si adeca la Gurdjbec, o jumetate de milu nemtiescu departare dela Ardahan, pre rout'a Ardahan-Cars. Inca in nōptea dela 15 spre 16 s'au construitu 9 baterii, armate cu 40 tunuri de positiune. In reversatulu dilei dela 16 Maiu erau rusii in posetiune perfecta de a deschide unu focu abundantu asupr'a Ardahanului, mai întâiu asupr'a douoru redute situate pe inaltimile dela Gelav-Cerdin. Redut'a construita nu de multu de oficerii englesesci Elari-Ogli scutea de minune Ardahanulu. Cātra 7 1/2 ore diminēti'a au deschisu tōte bateriile unu focu concentricu asupr'a reduteloru, care fu intretienutu neintreruptu pāna la 2 ore dupa amēdi. Efectulu artileriei rusesci a fostu extraordinariu. Cele mai multe tunuri turcesci fura demontate, casarmele distruse, mai multe bresie (sparturi) facute, ceea ce a pregatitu asaltulu. Pe la 3 ore se pusera colōnele in miscare din tōte părțile. Pe la 5 ore redutele erau in mănile rusiloru.

Partea principala a rezultatelor aceste dile se vine colōnci dela Achalzie de sub locot. generalu Devell. Acestu generalu venindu dela Olcec, departare de 10 verste dela Ardahan, a fostu celu dintāiu care a ocupatu inaltimile dela Gelav-Cerdin, dupa ce a alun-gatu de acolo siēse bataliuni turcesci. Pe la 5 ore lupt'a eră terminata. Rusii au luat 9 tunuri, multa munitiune, 1800 pusci si o fōrte mare cantitate de cartusie. Punctu la 3 ore inse s'a deschisu o tunatura teribila asupr'a insusi Ardahanului. Cātra 6 ore cascau mai

multe sparturi gurile in murii Ardahanului si se incepū asaltulu, deschisu de regimentele Tiflis, Erivan, Bac'a si două batal. saporu. Pe la 8 1/2 ore sér'a, regimentele numite, ajutate de trupele generalului Hermann, au petrunsu in fortarētia din carea garnisiōn'a turcēscă intrēga fāra de a se mai ingagiā la lupta — se dice 12,000 omeni — o luā la fuga. Generalulu Devell s'a pusu numai decātu in fruntea unui despartimentu de cavaleria si a urmaritu pe turci. N'a pututu ajunge pre inamicu din caus'a intunecimei noptiei. Rusii au cășigatu 60 tunuri, unu lagheru cu tōte cele de lipsa pentru 14 bataliuni, o massa de munitiune si proviantu, precum si 3400 pusci bune."

Dupa sciri din București dela 28 Maiu, capitanulu român Zosimu cu 30 calarasi a trecut in 4 sialupe Dunarea la Nicopolea, a alarmatu armat'a turcēscă si apoi s'a reintorsu.

Reproducem dupa „Timpulu" urmatōrele:

Pitesci, 26 Maiu. Inaltimea Sea principale Carolu, insotitu de cas'a sea militara a trecut pe aici adi diminētia mergendu la Craiova. Inaltimea Sea va petrece câte-va dile in Romani'a mica, unde va face o inspectiune. La gara Mari'a Sea Domnitoriulu a primitu dela Alti'a Sea imperiale Marele Duce o telegrama, prin care i anuncia esplosiunea monitoriului din fati'a Brailei.

Islazu, 26 Maiu. Bateriile române au bombardatu Nicopoli.

Craiova, 26 Maiu. Trei-dieci soldati romani au facutu o recunōscere dincolo de Dunare si au surprinsu unu pichetu turcescu. Dupa o lupta de o jumetate ora, ei au retrecutu Dunarea. In acēst'a incaierare, romani au omoritu doi turci; n'au avutu decātu unu ranitu.

Giurgiu, 26 Maiu. Adi diminētia bateriile rusesci dela Slobozi'a au deschisu foculu asupr'a Rusciului.

Craiova, 27 Maiu. Domnitoriulu Carolu I a fostu aici obiectulu unei primiri entusiaste. Mari'a Sea a plecatu adi diminēti'a la Calafatu.

Calafatu, 27 Maiu. Mari'a Sea a sositu aci la 4 ore si jumetate dupa amēdi. Pe totu drumulu dela Craiova la Calafatu, populatiunile se gramadeau in trecerea sea pentru a-lu aclamă.

Domnitoriulu eră insotitu de colonelulu Dochtouff, adjutantu alu Inaltimei Sele imperiale, Marele Duce Nicolae, atasiatu la statulu maioru alu principelui Carolu, de colonelulu Guillard, atasiatu militaru alu ambasadei Franciei la St. Petersburg, de ministrulu de resbelu, generalulu Cernatu, de siefulu statulu maioru alu armatei române, colonelulu Slaniceanu, precum si de tōta cas'a sea militara.

Mari'a Sea a inspectatu bateriile si positiunile dela Calafatu si a trecut in revista ostrile ce ocupa lagerulu.

In urma, Inaltimea Sea, s'a dusu la bateri'a Nr. 1 si a datu ordinu de a deschide foculu din tōte bateriile contr'a Vidinului, pentru a regulă tragerea si a aprecia batai'a tunurilor de mare calibru, ce de curendu au fostu asiediate in positiia la Calafatu. Tōte bateriile din Vidinu au respunsu cu vigōre. In tempu de mai multu de o jumetate ora, o violenta canonada a bubuitu pe amandoue malurile. Cinci obusuri au caditu pe bateri'a, unu eră Domnitoriulu; trei au isbucitu.

Romani n'au avutu nici singuru tunariu a fostu usioru.

Din Vidinu, turcii au asurari; dela Calafatu, romani au venituri. Resultatele date de mari de artileria au fostu.

Domnitoriulu dete mănē, de a incetă focu forturile Vidinului rein-

Esplosiunea monitoriului turcescu. Se scrie din Brail'a cu dat'a de 27, câtra „Agenția Havas:“

O noua si stralucita isbânda a dovedit bravur'a si sângele rece a doi oficieri din marin'a rusa, locotenentii Dubachoff si Schestachoff. Eri nóptea, veni la Brail'a scirea ca unu monitoriu turcu stá gat'a de plecarea inaintea orasiului Macinu. Idei'a de a-lu asverli in aeru cuprinse pre cei doi locotenenti. Fâra a calculá nici greutátile, nici pericolele unei asemenea întreprinderi si neluându consilii decâtu dela curagiulu lor, întrebara cine suntu acei cari suntu gat'a a-i urmá. Toti, fâra esitare, respundu ca voiescu sa íá parte la espeditia. Multi au fostu chemati si putieni alesi. Mic'a trupa prepara câte-va luntre cu torpile automotrice (de sine miscátore) si le lega indareptulu unei canoniere române, ce stacioná ancorata din naintea Brailei. Nóptea erá fórte întunecósa, plouá multu. Monitoriulu parasise Macinulu; elu inaintá indrasnetiu. Cându de pe nav'a turcesca au vediuu canonier'a au strigatu cine e? Dar' majorulu român, Murgescu, care vorbesce turcesce cá si cum s'aru fi nascutu la Cornulu de aur, respunde cu o voce sigura: „Amici.“ Cele dóue bastimente se gaseau departe unulu de altulu numai de câti-va stângini. Print'o repede manevra, câte'si dóue luntrele automotrice au fostu pornite câtra monitoriu. Dupa aceea luntrea româna se întorse si se departá cu tóta iutiél'a. Acésta schimbare de mersu, desteptá pe turci, cari pâna atunci nu banuisera nimicu. Unu focu de muschete pornesce de pe monitoriu si tunulu turcescu se aude. Insa glasulu lui fu pe locu nadusitu prin o esplosiune spaimentátore.

De pe malulu românesc se diari o flacara imensa de focu ridicându-se in aeru, dupa care totulu reintrá in tacere. Monitoriulu turcescu sarise in aeru. Erau tocmai dóue ore si 55 minute. Putienu dupa aceea canonier'a sosea la Brail'a, aducându toti ómenii din espeditiune, bunu sdraveni si fericiti de unu succesu, care vine spre laud'a atátu a dibaciei câtu si a barbatiei marinarilor rusi.

Acest'a este alu doilea monitoriu pe care rusii 'lu asverlira in aeru, si celu mai mare din câte mai remánu turciloru.

Parisu, 27 Maiu. Scirile din strainatate primite la Parisu suntu mai bune. Nu se prevede nici o complicatiune. Regele Italiei a scrisu marșalulu Mac-Mahon o scrisóre conceputa in terminii cei mai pretinesci.

Vien'a, 26 Maiu. Unu telegramu turcescu spune ca rusii au incetatu cu bombardarea forturilor dela Cars. Ei urméza inaintarea spre Erzerum. Se astépta o batalie.

Arip'a drépta a armatei ruse este la Olti; arip'a stânga e la Van.

In conformitate cu cele lalte telegrame turce despre unu esiecu alu rusiloru, acestu telegramu adaoga ca pre lângá Batum, rusii au incercatu a constrú unu podu si ca au fostu respinsi.

Aflámu ca concentrarea armatei rusesci dealungulu Dunarei este aprópe terminata. Se crede ca indata cu venirea imperatorulu Rusiei in Romani'a, voru incepe si operatiunile.

In privint'a stabilirei cuartirulu generalu alu armatei rusesci in câte-va suburbii ale Bucuresciloru despre Cotroceni, cetimu urmatórele într'o telegrama din strainatate:

„Acésta stabilire nu este in opozitiune cu cuprinsulu strictu alu conventiunei ruso-române, dar' este inse indoiosu ca redactorii acestui contractu din partea Romaniei au prevediutu asemenea eventualitate.

Pentru o linia de operatiuni, care arinde cea mai mare parte din Dunaru român, Bucurescii este natu-ralu centru generalu; mutarea dar' de aici in capitala nu este deosebita naturala in sensulu militar. Aru fi semnificarea postului sa fia ce-va de ase-

cuartirulu generalu in capitala sa aiba si scopulu

de a se intinde operatiunile pe o scara mai intinsa, si acést'a conduce la conclusiunea naturala ca trecerea Dunarei nu se va face curendu, ca va fi neoperatu sa se transporte tóte magasiile cu depositu lângá Dunare, pentru a preintempiná ori-ce intardiare dupa trecerea armatei, cáci o armata stându inactiva cu unu riu la spatele ei, va fi într'o positiá fórte genata. Cu unu corpu de armata rusésca risipitu pe unu frontu intinsu, nu va fi greu de a se aruncá o fortia preste apa asupr'a vre-unui punctu, de unde s'aru putea protege trecerea altoru corpuri in apropiare.“

Gubernurulu din Rusciucu si-a tramisu demisiunea la Constantinopole si a fugitu din orasiu.

Imperatorulu Austro-Ungariei se vede ca a renunçiatu la ide'a de a salutá pe imperatorulu Rusiei la graniti'a Romaniei, cáci acum aflámu ca unu tramisu specialu va veni din parte-i pentru a salutá pe marele monarchu.

Nu va fi de mirare inse déca principii mostenitori ai Germaniei, Austro-Ungariei si Italiei, voru veni sa salute pe imperatorulu Alesandru.

La disólverea comitetulu dómneloru române de aici

Sibiuu, 20 Maiu v.

Cetitorii nostri au vediuu într'o notitia din nrulu precedentu alu fóiei nóstre, ca comitetulu dómneloru române de aici fu disolvatu prin emisu ministerialu, amu disu noi atunci, pentruca asiá eramu informati. Actele privitóre la afacerea acést'a si publicate mai la vale voru rectificá ca disolvarea s'a facutu prin unu ordinu alu dlui comite supremu alu comitatulu Sibiuului, ceea ce putienu schimba lucrulu in esentia.

Ordinulu séu scrisóreá dlui comite alu Sibiuului, de altminte scrisa in termini de omu gentil, nu ne-a surprinsu intru nimic'a. Din esperientiele trecutulu ne asteptámu la ordinatiuni de natur'a ordinului susu memoratu.

Nu scimu, cáci in ordinulu comitelui nu ni se spune, déca vine din initiativ'a dlui comite séu i s'a impusu de guvern. Ori cum va fi, noi nu voim, si voindu inea nu putemu sa ne opunemu fortiei.

Unde forti'a domnesce, acolo a incetatu totu dreptulu, ba au incetatu a se manifestá in publicu, pâna si cele mai inocente simtieminte umanitarie.

Prin urmare, in fati'a ordinului dlui comite ne întrebámu: întrebare ce ne vine chiaru din ordinulu dlui comite, unde dice, ca neutralitatea Austro-Ungariei nu concede formarea de comitete cu scopu umanitariu: ne întrebámu, dicemu, unde incepe si unde se termina neutralitatea Austro-Ungariei? Se termina la disolvarea comitetelor nóstre, cari, departe de ori-ce politica séu diplomatia, s'au formatu in forma puru si simpla sociala pentru unu scopu curatu si emanamente umanitariu? séu incepe ceea neutralitate la infintierea comitetulu centralu din capital'a Ungariei, care acolo sub ochii guvernulu unguurescu s'a instituitu pentru a veni intru ajutoriulu turciloru? si care comitetu si-a propusu a face agitatiune in tóta tier'a pentru instituirea de comitete filiali séu de subcomitete?

Ei bine, noi cum amu disu, nu avem putere de a ne opune si nici voim a ne opune ordiniloru autoritatiloru publice. Avemu inse o putere pe care nici forti'a nu ni-o póte rapí. Si acést'a este puterea de iubire a umanitatiei, a sângelui si a sacrei nóstre religiiuni.

Pentru cá sa se inebusiasca si sa innece cine-va acestu simtiementu in inimile nóstre, trebuie cá forti'a sa

ne tramita acolo, de unde numai suspinele respira si aceste suspine voru fi destulu de tari, cá sa impedece sdrobirea celor mai nobile simtieminte, ce trebuie sa le pastreze ori-ce omu de inima pentru umanitate.

Premiendu aceste dámu locu celor ce urméza:

Câtra on. publicu român.

Cá presiedintea comitetulu de dame din Sibiuu pentru ajutorarea ostasiloru râniti din Romani'a amu primitu la 30 Maiu a. c. urmatóreá harthia dela dlu Comite supremu alu comitatulu Sibiuu, Fridericu Wächter:

Nr. 396 pres.
1877.

Onorabila Dómna!

Este o pré frumósa insusire a femeiei iubirea confratelu seu patimitoriu si cá resultatu alu acesteia: nesuint'a de a-i aliná dorerile câtu se póte mai repede si mai radicalu.

Din acésta insusire s'a nascutu — asiá creda eu — si acelu comitetu de dame, care sub presiedint'a Domniei vóstre s'a constituitu in cetatea Sibiuu cu scopulu de a aduná ajutorie pentru ostasii din Romani'a râniti in resbelulu ruso-turcu.

De si ajutorarea ranitiloru — apartiena ei ori cárei párti beligerante — cá o fapta umanitara tientita spre usiorarea doreriloru omenimei patimitorie — este permisa; totusi din punctu de vedere alu statulu trebuie sa ne ingrigim, cá colectarea acestoru ajutorie sa se efeptuiesca într'unu modu, alu cáui procedura sa convina principiulu de neutralitate adoptatu.

Dreptu aceea constituirea comitetelor de ajutorare nu se póte concede; inse particulari potu colectá ajutorie pe sém'a ranitiloru ori cárei párti beligerante in scame, rufe si chiaru si in bani, dar' conspectulu originalu despre ajutoriulu adunatu totu déun'a, inainte de espedare, trebuie substernutu autoritatei.

Despre ce amu pofitu a Te insciintá cu aceea provocare, cá activitatea mai departe a comitetulu de dame constituitu sub presiedint'a D-tale in Sibiuu sa binevoiesci a o sistá, repetindu ca este permisu cá particulari prelânga respectarea punctuale a modulu de procedere amintitu sa colecteze contribui de ajutorie si sa le tramita la locul destinatiunei lor.

Primesce espressiunea deosebitei mele consideratiuni.

Sibiuu 30 Maiu 1877.

Wächter m. p.
comite supremu.

Onorabilei Dómne

Iudit'a Macelaruiu

Loco

In urmare a acesteia coadunandu-se comitetulu la 31 Maiu, dupa ce cu parere de reu s'a luat spre scire sistarea activitatiei comitetulu, amu fostu insarcinata a întreveni la dlu ministru de interne pentru revocarea acestei ordinatiuni, ceea ce pe calea comitelui supremu amu si facutu prin recursulu urmatoriu:

Domnule Comite supremu!

M'a surprinsu fórte neplacutu ordinatiunea DVóstre din 30 Maiu a. c. Nr 396 pres. prin care me provocati cá sa sistezu activitatea mai departe a comitetulu de dame umanitariu constituitu aici sub presiedint'a mea.

Nefindu chiamarea femeiloru de a se opune ordinatiuniloru organeloru statulu 'mi permitu a Ve insciintá cu totu respectulu, ca activitatea mai departe a comitetulu amu suspendat'o deocamdata; inse aceea dispusetiune o consideru atátu de compromitiatória pentru unu statu culturalu, încátu si cá femeia 'mi tienu de o datorint'a inevitabila a recurge la domnulu ministru de interne pentru revocarea ei.

Se dice: cumca unu statu neutralu nu póte permite cá cetatienii luisa a constitue comitete pentru a usurá dorerile ranitiloru pártiloru beligerante.

Marturisescu ca eu pâna aci amu es-

In resbelulu nu demultu cursu franco-prusu in tóte statele culturale si s'au instituitu astfel de comitete manitarie de ajutorare, asemenea si sub recursulu resbelulu abia terminatu turco-serbu.

Ma amu vediuu si adi inca demu si mai multu — S'au tienutu si se tenu si adi meetinguri politice, in cari cetatienii statelor 'si esprima fâra restringere simpathie respective antipathice in privint'a pártiloru beligerante, si inea nici unui statu neutralu nu ia plesnitu prin minte a o dechiará acést'a de incompatibila cu principiulu neutralitatiei.

Amu vediuu in patri'a nóstra adunári de poporu, reuniuni si municipii consultandu-se si tramitiendu representatiuni la diet'a tieriei pentru întrevenirea statulu in favóre unei'a din pártile beligeranti — a turcului.

Sub întregu recursulu resbelulu turco-serbu s'au constituitu comitete cari au esoperatu colecte pentru ranitii turci ba chiaru si pentru serbi.

Si acum se constituiescu comitete de acestea atátu in capitala câtu si in provincia — pentru ajutorarea ranitiloru turci.

Abia decurse aceea demonstratiune grandiósa carea au inscenat'o comitetele constituite in capitala si au estins'o mai asupr'a întregi tieri printre turcofilii — intru onórea asiá numiteloru „softale turcesci“.

Acést'a s'a esecutatu in capital'a tieriei, in nemijlocit'a apropiare a guvernulu, cu cea mai mare demonstratiune posibila pentru un'a, si cea mai provocatória necruifare in privint'a celeilalte párti beligerante.

Acést'a n'a consideratu-o inaltulu guvern de atacatória a principiulu de neutralitate.

Este óre cu putintia: cá decâtu acestea sa fia mai compromitiatérie pentru principiulu de neutralitate unele comitete umanitarie de dame, cari, departe de ori-ce politisare, se ocupa numai cu alinarea doreriloru nenorocitiloru, a ranitiloru ce patimescu?

Séu dóra numai pentru aceea au devenitu nepermissible aceste comitete, pentruca dejá au întreprinsu si damele române astfel de lucrári umanitarie in favóre fratiloru lor patimitoriu din Romani'a?

Ast'a nu o potu crede.

Statulu nostru este in referentie amicali precum cu Romani'a asiá si cu Turci'a; si déca nu este crima in patri'a nóstra a nutri simpathii pentru turci, nu póte fi crima nici aceea, ca femeile române suntu cu compatimire si simpathia câtra sângele lor.

Dupa modest'a mea parere: nu aceea póte vatemá principiulu de neutralitate: ca civii statulu neutralu constituiescu comitete pentru ajutorarea ranitiloru ori-cárei párti beligerante, — ci din contra chiaru aceea: ca constituirea astoru feliu dlu de comitete se întredice.

Si decum-va alte state nu o facu acést'a, credu ca nici guvernulu nostru numai pentru voi'a unoru diurnale ce seducu opiniunea publica, redigiate cu patima, nu va întreprinde a lucrá in contra' intereselor omenimei patimitorie, — pentruca acést'a nu convine reputatiunei unui statu culturalu.

Dreptu aceea 'mi iau voia a Ve rogá cu tóta onórea cá substernendu cu opiniune favorítoria acestu recursu la Dlu Ministru r. ung. de interne, sa binevoiti a esoperá cá amintit'a ordinatiune interdicatória sa se revóce.

Primiti Ve rogu espressiunea deosebitei mele consideratiuni.

Sibiuu 1 Iuniu 1877.

Presiedintea comitetulu de dame suspinsu

Iudit'a Macelaruiu, m. p.]

Fiindu dara sistata deocamdata activitatea comitetulu, acelu cá atare pâna la alte dispositiuni nu mai póte functiuná. Subseris'a inse dechiaru cumca si de aci incolo voiu primí oferte pentru ostasii râniti din Roma-

ni'a, acelea le voiu inaintá la loculul destinatiunei lor, si voiu dá socóta publica.

Pána acum au incursu urmató-rele oferte:

	fl.	cr.	lei. bani.
Dr. Basiliu Szabo, medicu de militia tie-rana	6	—	—
Elisabet'a Lahovary proprietarésa din Rimnicu	30	—	—
Baronu Davidu Ursu, c. r. colonelu in pensiu	—	—	160
Mironu Romanul, Archiepiscupu si Metropolitu 18 lire turcesci in aur	—	—	414
Iosifu Sterc'a Siulutiu, jude regiu ung.	100	—	—
Famili'a Dr. Stefanu Pecurariu, advocatu	—	—	53 50
Famili'a Dr. Iosifu Hodosiu	100	—	—
M. P.	—	—	100
Parteniu Cosm'a deputatulu dietalu	20	—	—
An'a Marginénu, inventiatorésa de lángha Timisiór'a	1	50	—
An'a Francu	—	—	5
Dr. Ilarionu Puscariu, protosingelu	—	—	60
Gregoriu Serbu, c. r. preotu castrense	10	—	—
Elia Macelariu, cons. gubern. in pens.	—	—	50
Visarionu Romanu, directoru de banca	—	—	100
Paulu de Dunc'a, cons. in pens., 2 napoleoni si 20 fl. moneta de argintu	20	—	40
Gregoriu Mateiu, comerciantu 30 galbeni	—	—	360

(Va urmá).

Sibiu 2 Iunie 1877.

Iudil'a Macelariu, m. p.

„Kelet“ in estase.

Clusiu 30 Maiu. Trecerea la momentu dela unu estremu a afectiunei spirituali la contrariulu e simptomulu, din care se diagnóséza alienarea (nebunel'a). Cumca domni nostri dela putere, de cându li-a succesu a lua frénele in mâna, de bucuria, si-au esitu din ori, despre acést'a documentéza mii de fapte ale lor, ér' cumca, alienarea acést'a a ajunsu la unu óre-care supremu gradu, acést'a o arata purtarea loru fatia de dómnele române, ce aduna ajútórie pentru vulneratii armatei române.

Abiá vediú, adeca unu corespundinte a lui „Kelet“, dupa stilu cunoscutulu *Rolando* furibundu magiaronu, care cá nascutu románu, in tóta septamán'a vinde odata mormentulu tatalu seu, pentru cei 5 fl. ce ii capeta de fia-care articulu in contr'a románilor — din corespundintia dlui Dragescu din „Romanulu“, din epistol'a deschisa a dlui Baritiu din „Gaz. Tr.“, cu deosebire inse din apelulu dómnelor nostre Sibieni publicatu mai intáiu in „Telegrafulu Romanu“, ca dómnele nostre intr'adeveru nu glumescu, se si puse si versá tóta „sciintia“ sea „politica“ si intrég'a sea intielepciune patriotica in articulu de fondu a lui „Kelet“, impartasitu cum se cuvine publiculu nostru in nrulu 38 a „Tel. Romanu“.

Noi, barbatii, nu aflaramu cu cale a reflectá la unu astfelu de productu, ci presupuseramu ca atátu opiniunea publica cátu si domni cu puterea in mâna, voru apretiu; articulu respectivu dupa valórea lui. Incátu privesce publiculu nici ca ne insielaramu; deórece chiaru si concetatenii de nationalitate magiara (vedi „Kelet“ nr. 120) si „din castrele lui „Kelet“ vediu de locu ca celu ce vorbesce cu gur'a asiá de plina despre „perfidia

si tradare“ imprósca pe ai sei insusi si comite neghiobi'a a denunciá de *proclamatiumi de caracteru secretu*“ lucruri ce aparu in diariile din Sibiu, Brasiovu, Pest'a si Bucuresci si cumca manevrarea acést'a nu are altu scopu séu sensu decátu, pe de o parte a spariá si terorísá pe femeile si copilele nóstre, pe de alta parte a invocá intrepunerea omnipotentiloru dela cáarma. Cu cesti din urma avú „Kelet“ mai multu norocu. Suprem'a autoritate politica a cetátiei si comitatulu nostru s'a vediutu prin articulu lui „Kelet“ intr'adeveru indemnata a intrebrá pe suprem'a autoritate politica a tieriloru Ungariei ca: ce e de a se face cu románele de pe acelu teritoriu, in a cároru pepturi mai esista inca simtiulu umanitáteis si cunoscintia despre amorulu crestinescu —

Eata ce respunde dlu ministru presiedinte:

„Regimulu magiaru nu are nimic'a iu contr'a de a se arangia (ren-deztesenek) colecte de ajutorintie „pentru vulneratii ori-cárei párti beligerante; indruméza inse oficiolatele „sa grijésca cá ajutorirea vulneratiloru „unei séu altei párti beligerante sa nu „se folosésca de pretestu pentru vre-o „demonstratiune politica, ce nu aru „corespunde statoritei positiuni de neutralitate. De se si póte oprí sub „pretestulu acést'a formarea de comitete auxiliari, totusi nu se potu im-pedecá singuraticii a aduná ajútórie: „in scama, vestiminte, bá chiaru si in „bani, pentru vulneratii ori-cárei párti beligerante. Conspectulu originalu „(eredeti kimutatás) despre donurile „adunate va fi de a se comunicá totu- „dén'a inainte de espedare oficiolatelu „teloru si aceste voru avea de a-si „castigá deplina convictiune despre „circumstantia, ca donurile intrate „s'au si espedatu in fapta pe séma „vulneratiloru“.

Acestu ordinu s'a impartasitu oficiosu dómnei presiedinta a comitetulu de dómne române din Clusiu.

Din cele de pána aci va constató fia-care omu cu mintea sanatósa, ca dlu ministru presiedinte recunósce insusi ca simtiulu de umanitate este o recerintia a culturei europene si a religiunei crestinesci si nu se póte surgrumá la dorintia pagánulu si vame-siulu dela „Kelet“ nici chiaru cu privire la Softalele si pagánii din Asi'a. Din contra Escelenti'a Sea primesce atari colecte de ajútórie sub inaltulu seu scutu, ordinandu oficiolatelu politice a ingrigí cá ajútóriele sa se espedeze vulneratiloru afara din tíera, sa nu se faca abuzuri cu atari colectári spre inscenarea de — demonstratiuni politice necorespondietóre principiulu neutralitáteis (de statu).

Atát'a spre orientarea publiculu románu.

Amiculu nostru „Kelet“ inse trebuie sa-i spunemu ca éra vrea sa-mistifice si sa seduca opiniunea publica, déca afirméza in nrulu seu de astadi (121), ca „dupa cum scie din isvoru siguru s'a opritu dela locuri mai inalte activitatea comitetelu constituite in diferitele párti ale Transilvaniei“. Cetéscá „Kelet“ dispositiunea ministru-lu si se va convinge ca bucuria lui cea esaltata asupr'a acestei dispositiuni e risulu nebunulu.

Domnulu ministru respinge chiaru si ide'a ca aru dorí si aru puté oprí manifestatiunea factica a umanitáteis la civii statulu. „Iéra „Kelet“ celu fára de lege nu vrea sa intieléga“, ci merge in estasea sea asiá departe de suspionéza chiaru si pe dlu ministru de omu crudelu, care in butulu tractatulu europénu, relativu la crucea rosia, aru fi barbaru destulu de a surgrumá simtiemintele cele mai nobile a inimei crestinesci.

Sperazu ca publiculu románu nu va suferi de a fi imbatatu cu apa rece de cátra amiculu nostru — — „Kelet“ulu! *Turturelu Codrénu.*

Din discursurile dela 10 Maiu.

Discursulu dlui vice-presiedinte alu senatulu, *Dimitriu Bratianu, cu ocaziunea aniversárei suirei principelui Carolu pe tronu.*

Prea Inaltiate Dómne! Senatul aduce cu unu respectuos devotamentu Mariei Vóstre felicitárisle sele si urárisle ce face pentru cá Domni'a Mariei Vóstre sa fia lunga, ferice si gloriósa. Mari'a Vóstra, de unspredece ani, diu'a de 10 Maiu, diu'a suirei Mariei Vóstre pre tronulu Romaniei, o di de serbare natiunala. Pána aci in acea di mare, suvenirile si aspiratiunile nóstre singure erau mangaierea sufleteloru nóstre; astadi, o vedeti Mari'a Vóstra, tóte animele debordá de bucuria: eroismulu strabuniloru nostri a reinviatu in ai loru stranepoti, si aspiratiunile nóstre au devenitu o realitate. Astadi, pactulu dintre natiune si Augustulu seu alesu s'a seversitu: Cándu v'ati suitu pe tronu, v'amu promis inimele nóstre, si Mari'a Vóstra ne-ati promis ca ve-ti face minuni cu poporulu románu. Astadi, amu reinodatu frulu de trei secole ruptu alu vietiei nóstre de natiune de sine statatóre si de antegarda a civilizatiunei in orientu.

Prea Inaltiate Dómne! Camer'a si senatul au recunoscutu independintia Romaniei fatia cu Turci'a. Mari'a Ta, in capulu eroicee nóstre armate, vei face a se impune inamiculu si a fi recunoscuta si de puterile garante cá o necesitate salutaru Europei.

Si senatul, Mari'a Ta, este cuprinsu de grigile si de sperantiele cari fragmenta si gádila inim'a Mariei Tale. Déca verst'a, nóstra si esperintia ce dá verst'a nu ne permitu elanurile sublime cari facu eroismulu junimei, eroismulu nostru este sángele rece: sángele rece nu e nepasarea; elu este resemnatiunea consciintei de a nu reculá inaintea nici unui sacrificiu.

Timpii au sositu. O vedi, Mari'a Ta, si betránulu senatu a tresaritu la bubuitulu tunulu dela Calafatu si Oltenit'a. Cándu ai dreptulu si fortia, intielepciunea este a cutediá. Cutédia, cutédia, cutédia fiulu lui Fridericu celu Mare, a lui Stefanu celu Mare si alu lui Mihaiu Vitézulu! Arunca-te cu credintia alesiloru lui Dumnedieu pe calea mantuirei patriei, in care te impinge si traditiunea eroicee Tale famii si geniulu Romaniei; si ne revino incarcatu de glori'a némulu romanescu si de binecuvéntárisle omenirei! In intru prin libertate, la fruntáris prin eroismu, mentiene, patriei nóstre independintia si-i cuceresce stim'a si iubirea lumei civilizate. Europ'a impreuna cu noi, cu veneratiune si cu amóre va salutá in Mari'a Ta pe marele Rege alu Romaniei.

Sa traiesci Mari'a Ta!

Sa traiesca Mari'a Sea Dómna!

Traiesca Romani'a independenta si libera.

La aceste cuvinte de felicitare M. S. principele *Carol* a respuns astfelu:

Dloru vice-presiedinti! Dloru senatori! Cándu percurgemu paginile istoriei nóstre, noi vedemu in modu constantu ca románii datorescu conservarea lor, mai alesu unei virtuti caracteristice a lor, aceea de a fi strensu uniti in ór'a pericolulu, aceea de a nu avé decátu unu cugetu, decátu o anima, decátu o vointia, cándu se atinge de binele comunu, de interesele patriei.

Unanimitatea cu care senatul a proclamatu ruperea unoru legaturi cari de multu si facusera tempulu, care nu faceau decátu a impededá Romani'a in calea sea de pace si de civilizatiune, facándu-o solidara cu gresiel straine si atragándu asupr'a pamentulu nostru rele si calamitati neprovocate de noi; acést'a unanimitate este o puternica dovada ca viu este intre d-vó-

stra spiritulu betrániloru nostri, spiritulu aceloru mari stramosi, cari in tempurile cele mai grele, n'au desperatu nici odata de sórtea Romaniei.

Urmeze a trái intre noi acestu spiritulu maturu si mántuitoriu, urmeze a se intemeiá din multu in mai multu concordi'a intre toti fii aceleiasi tieri; si amu ferm'a convictiune, ca cu tóte greutátile ce inca ne astépta, vomu ájunge la limanulu doritu de toti.

Si dara in prevederea acestei dile multu asteptata, acestoru dile frumóse, sa dicemu cu totii:

Sa traiesca Romani'a!

Sa traiesca senatul Romaniei!

Apoi d. C. A. Rosetti, presiedintele camerei, urmatu de domni deputati, adresándu-se cátra M. S. Domnulu, a rostitu iérasu unu discursu cáru a urmatu respunsulu dejá reprodu-su si de noi.

Pe urma, s'a presintatu Inalt'a curte de cassatiune si justitia care, prin d. primu-presiedinte Al. Cretiescu, s'a esprimat ast'felu cátra Mari'a Sea:

Prea inaltiate Dómne! A unspredececa aniversara a advenimentulu Mariei Tale la tronulu Romaniei, pe care tíer'a intréga o celebréza astadi cu ferice, cade in mijloculu unei mari crise a vietiei nóstre ca natiune, crisa ocasionata prin resbelulu dintre doi puternici vecini si inevitabila pentru noi prin positiunea geografica a tieri.

Tractatulu dela Parisu, din 1856, si realisarea succesiva a marilor voturi ale adunárilor ad-hoc, au contribuit a redá vechiloru nóstre legaturi cu imperiulu otomanu adeverat'a lor semnificatiune istorica; legaturi de aliantia inegala. Evenimentulu resbelulu ruso-turcu a modificatu intr'unu modu silitu si in afara de ori-ce responsabilitate din parte-ne, positiunea nóstra politica. In adeveru, spre a usurá tieri in mesur'a posibilulu, relele inseparabile de calcarea pe teritoriulu seu a unei puternice armate straine, si totu-deodata spre a conservá guvernulu si institutiunile nóstre natiunale in mijloculu cataclismulu orientalu, amu incheiatu o conventiune cu puterniculu imperiu alu Rusiei. Dar' esercitiulu acestui dreptu de propria conservatiune, care póta in sine legitimitatea sea inaintea lumei civilizate, la Constantinopole s'a consideratu cá o abatere dela datoriele nóstre, intocmai cá cum amu fi fostu datori sa purtámu noi cei dintáiu si mai multu decátu altii, respunderea grozaviloru unui resbelu, pe care nu l'amú provocatu si care nu éra in putintia nóstra a-lu impededá.

De aici, Inalt'a Pórta s'a crediutu in dreptu a rupe relatiunile cu noi si a ne atacá cu armele, fára nici o prealabila declarare, precum reclamá positiunea nóstra internatiunala la stabilimentulu cárei'a concursese si Turci'a si, la a cárei'a conservare, ea, dintre tóte puterile Europei, éra cea dintáiu obligata.

Acést'a situatiune in care ne vedemu pusi, implica in sine ruperea vechiloru nóstre legaturi cu imperiulu otomanu prin propriulu seu faptu, necesitatea pentru noi de a protegé prin puterea armeloru positiunea politicee ce ni s'a fostu creatu acum 20 dé ani de Europ'a si independintia tieri.

Pre Inaltiate Dómne! Inalt'a curte de cassatiune si de justitia, in numele seu si alu intregéi magistraturi române, impartasindu intru totu sentimentele si dorintiele natiunei intregi, vine a felicitá pe Mari'a Ta ca, sub inspirarea traditiuniloru glorióse ale familiei Mariei Tale, ai primitu in numele poporulu románu acést'a desfidere ce ni s'a aruncatu si Te-ai pusu in capulu armatei nóstre, care se lupta la otare pentru aperarea teritoriulu.

Magistratur'a se simte fericitu de a declará Mariei Tale, prin organulu acestei inalte curti, ca te va insotí pretutindenea cu iubire, ea face cele mai calduróse urári pentru succesulu

armelor noastre și pentru că provedintia sa-Ti ajute a face sa se recunoască de către Europă, independența României, spre cel mai mare triumf alu civilizației vécului nostru la gurile Dunării.

Sa traiesci Mari'a Ta, împreună cu Mari'a Sea Dómn'a, ani multi și fericiți pe tronul acestei țeri!

Sa traiescă Români'a!

Mari'a Sea a binevoitu a răspunde:

Domnule primu-presedinte! In a unspre-diecea aniversara a dilei scumpa inimei Mele in care increderea natiunii Me aduse pe tronul gloriosiloru ei domni, suntu fericitu a ascultá patrioticele și intieplete cuvinte, rostite in numele magistraturei, de primulu magistratu alu României.

Urările d-vóstra, dle primu-presedinte, 'Mi suntu cu atât mai scumpe, cu câtu in nóu'a pozițiune ce este astadi facuta țerei nóstre prin puterea evenimentelor și prin patriotismul filorui ei, vocea neînvină a dreptului trebuie sa se unéscă cu resunetulu armelor, spre a afirmá atât drepturile poporului român la o viața natiunala absolutu independenta, câtu și puternic'a lui vointia de a le sustiené și de a face cá ele sa fia pretutindeni recunoscute.

Fi-ti siguru, dle primu-presedinte, ca tare și mândru prin increderea natiunii, tare prin bratiulu filorui ei, tare prin consciința responsabilității pe care amu primit'o de-odata cu misiunea de a lucrá la realizarea aspirațiiloru natiunale, nu voiu crutiá nimicu din ce aru puté sa asigure triumfulu armelor nóstre și recunoșterea României cá statu absolutu independentu.

Amu ferm'a speranția, ca marele puteri voru gasi ca este mai demna de sustienerea lor și chiaru mai conforma cu interesulu lor, o Romania avendu consciința puterii și responsabilității se directe, decâtu unu statu cu o pozițiune reu defnita și fără responsabilitate nemijlocita fatia cu Europ'a.

Rugându-ve, dle primu-presedinte, sa fi-ti pre lângă inaltulu corpu ce reprezentati și pe lângă intrég'a magistratura, interpretulu multiamiriloru Dómn'e și ale Mele pentru patrioticele urări ce Mi-ati facutu, voiu dice împreună cu d-vóstra: Traiescă Români'a!

Cetimu in „Monitoriu” României:

A. S. I. Marele Duce Nicolae a venitu la 12 Maiu, la 5 óre dupa amédi, in Bucuresci si a fostu primitu la gara de I. S. Domnitoriulu.

Marele Duce a luat prândiulu cu Mariile Loru și pe urma au mersu împreună la *Mosi*. Altetiele lor au pornitu dela palatu la órele 7 și jumetate in trasura *à la Daumont*, precedate de d. prefectu alu politiei, de mareșialulu curției, și urmate de dómnele de onóre si de suit'a Altetiei Sele imperiale in trasuri ale curției. Cas'a militara calare, formá escort'a impregiurulu trasurei domnesci.

Cortegiulu, trecendu prin calea Mogosióiei, strad'a Lipsaniloru și Mosiloru, a fostu cu respectu salutatu de lumea ce ocupá trottoarele, ferestrele și balcónele, de unde se aruncau buchete de flori.

Strabatendu multimea ce erá in tergulu Mosiloru, Altet'a Sea imperiale și Mariile Loru s'au indreptatu spre cortulu ce erá pregatitu și unde se aflau mai multe notabilități și dómne cari, cá M. S. Dómn'a, purtau costumulu natiunala. Apoi s'a executatu inaintea Altetielorui Loru traditionalulu jocu alu *calusariloru*, precum hore și alte dantiuri natiunale dupa care Altet'a Sea imperiale și Mariile Loru, pe la órele 8 și unu patrariu, s'au ur-

catu in trasura, și in urările entusiaste ale multimei, au mersu la gar'a Tergovistei, de unde Marele Duce a pornitu, la órele 9, cu trenu specialu la Ploiesci.

Astadi, I. I. L. L. Domnitoriulu și Dómn'a au mersu calári, la órele 8 de diminétia, pe platoulu dela Cotroceni, unde se aflá asediata o parte din trupele divisiunii a IV-a, comandata de d. generalu Manu, și care a ocupatu in tempu de 15 zile, pâna in diu'a de 9 Maiu, pozițiunea dela Olteniti'a.

Dupa ce Inaltímile Loru au trecut pe dinaintea frontului, salutate de urările trupelor, M. S. Domnitoriulu a ordonat comandantulu divisiunii sa scóta inaintea pe ofierii, subofierii și soldatii cari, prin mesuri inteligente, sânge rece și vitejia, s'au distinsu in tempulu acelor repetite bombardári ale Oltenitiei, cându s'a asverlitu asupr'a trupelor nóstre aproape 600 de obuse.

Laudându-i de atitudine lor, Mari'a Sea a binevoitu a conferi medal'ia de *virtute militara* generalulu Manu, cá o respalata la meritulu seu personalu și a purtării trupelor de sub comand'a sea, Mari'a Sea a acordatu aceasi distincțiune colonelulu Peretiu și acelor ofierii de artileria cari au dirigiatu tunurile nóstre cu atât'a precisiune, punendu focu Turtucaei și stându neclintiti sub bómbele turcesci, ce cadéu in baterie române, stricau parapetele și demontau unu tunu.

Apoi M. S. Domnitoriulu a pusu pe peptulu soldatiloru cari s'au semnalatu individualu, medal'ia militara precum și *Stéu'a României* clas'a 5-a; acestu ordinu a fostu conferitu de Mari'a Sea unui dorobantiu și unui venatoriu ce se distinsesera in luptele de avant-posturi, lovindu cu mare precisiune sentinelele turcesci. Trupele au prezentatu armele și decoratiile au reintratu in renduri in sunetulu musiciloru.

Unulu din soldatii ce urmă a se decorá, fiindu ranitu și aflându-se in spitalulu militaru, Mariile Loru au mersu acolo și M. S. Dómn'a i-a pusu insasi cu mân'a Sea crucea pe peptu.

Mariile Loru, dupa ce au primitu defilarea, si-au luat din'a buna dela aceste trupe cari voru plecá preste Oltu, spre a luá pozițiunile ce le suntu insemnate.

Trupele din divisiunea III, activa cari se aflau in cursu de 2 septamâni pâna in diu'a de 9 Maiu, la Giurgiu și Fratesci, au pornitu asemenea spre Olteniti'a.

Reproducemu dupa „Gazet'a Transilvaniei” urmatórea scrisóre a dlui G. Baritiu:

Epistola respectuósa către femeile nóstre.

Suntu nóue luni, de cându femeile compatriotiloru noștri magiari prepara cu mare zelu scame, bandagie, și alte obiecte necesarie la vindecarea soldatiloru turcesci raniti in batalii. Acésta activitate nu numai puru unanimara, ci totu-odata și fratiésca a damelor magiare, a fostu primita cu mare multiamire de către guvernulu turcescu și de generalii armatei otomane. Femeile nóstre in Transilvani'a, Ungari'a, Bucovin'a s'au simtitu pâna acum obligate a dá ascultare simțimintelor de mila și durere, de câte ori armat'a nóstra imperiale 'și versá sângele, cá in 1848—49, 1859, 1866 in care campanii se aflau și fiii lor cu miile și cu decimele de mii. Astadi, in aceste zile de proba și crisa suptrema, se vedu și femeile nóstre ajunse in pozițiunea femeiloru natiunii magiare, de a spalá și legá ranele ace-

loru ostasi români, frati ai noștri mai multu decâtu magiarii cu turcii, cari provocati și trasi in lupta de către otomani, se batu și 'și varsa sângele nu din vr'o vanitate și trufia, ci in sensulu celu mai stensu alu cuventului pentru esistinti'a patriei și a natiunii, pentru libertate contr'a vechei tiranii selbatice, care prefacuse patri'a lor de atâtea ori intr'unu momentu universal. Tóte actele publice mai recente esite dela legislativa și dela guvernulu României, cum și evenimentele dileloru din urma, ne potu convinge pe toti, ca Români'a este decisa a-si aperi esistinti'a și drepturile se la pâna la marginile estremo. Déca n'amu mai avea alta proba despre ferm'a decisiune a locuitoriloru țerei de a se aperi pe viața, pe mórte, ne-aru fi de ajunsu acele liste lungi de oferte extraordinare, in cai frumosi (pâna acum preste dóue mii) in bani, nutretiu, adeca fênu, paie, orzu, ovesu, in grâu de pâne, in vinu și vinu arsu, care curgu neincetatu din tóte regiunile țerei de buna voia, astfelu ca legea rechisitiuniloru usitata in tóte staturile, votata și in Români'a, se aplica multu mai putienu decâtu se temea unii.

Incátu pentru femeile române, eata societatea *Crucci rosie* infiintata in Bucuresci, cu ambulantele și spitalele se, eata inse și societatea nobileloru femei infiintata in a dóu'a capitala de către damele din cele mai de frunte familii ale Moldovei cu scopulu respicatu in cinci puncte ale programei se. Scurtu, natiunea intréga, barbati și femei, juni și june s'au decisu a sacrificá totu, avere, sanatate, viața pentru salvarea celoru mai sublime bunuri din lume.

Fatia cu aceste evenemete erá preste putinta, cá femeile nóstre din cóce de Carpati sa mai remâna inderetulu femeiloru magiare și serbe in manifestarea prin fapta a compatimirei și a durerei sufletesci către acei bravi ostasi, loviti de glóntie, intiepati de baionete, taiati de sabia, calcati, raniti in diverse moduri.

Onórea iniatiivei este „a femeiloru din Sibiiu”, de unde primiramu inca de Vineri, scirea telegrafica despre infiintarea unui „comitetu de dame”, care luá asupr'a si primirea și inaintarea ofertelor destinate pentru cei raniti.

Nu ne indoimu unu momentu, ca femeile nóstre din alte comune mai alesu urbane, opidane, și chiaru rurali din cele mari, voru formá mici comitete de câte trei s'au cinci inse, spre a se consultá d. e. despre „calitatea” scamelor, form'a bandagiiloru și altele cá acestea, cum și de modulu inaintării pachetelor la locul destinațiunii lor. Incátu pentru scame, bandagie și alte obiecte necesarii la vindecarea celoru raniti, va fi fórté bine, cá ori unde vi se da ocaziune, Dómele mele, sa luati consiliulu mediciloru specialii.

Varietáti.

*(*Trup'a Burienescu*). Aflámu cu placere ca ieri a sositu aici trup'a dlui *Burienescu*, care dupa cum amu cetitu in diuarie, a jocat cu celu mai bunu succesu, causându seri fórté placute in orasiile pe unde a trecut. Aici le voru incepe productiunile, sub titul'a de „*Caffée concert*,” mâne luni, cu urmatórele piese: *Banulu, ochiulu dracului; Tudoru, rotariulu; Hascalu, vendietoriu de sdrentie; Haiduculu român; Concertu cu o cója de mastécánu; Ap'a curge pietrele remánu si Anghin'a*, dóue cuplete; pe urma: joculu *Romanulu*, executatu de dn'a *Burienescu* in costumulu natiunala.

Sperámu, ca publiculu român nu va lipsi dela acésta petrecere amuzanta.

In pavilionulu din gradin'a *Hermann*.

* Se aude, ca esista intentiunea, a introduce la gimnasiale magiare cu inceputulu anului scolasticu 1877/8 limb'a *turcesca* cá studiu *obligatu* in loculu limbei grecesci. Asiá dara Homeru, Herodotu, Sofocle, etc voru cedá locul loru clasiciloru Achmed Daji, Nedschati, Baki, Ali Wasi etc. Se astépa, bagu sém'a, ca pâna la tómn'a viitóre limb'a turcesca va fi ajunsu si cualitatea, pe care cei mai multi barbati de scóla pretindu sa aiba o limba propusa in gimnasiu, adeca cualitatea a fi terminata cu totul in desvoltarea ei, va sa dica, a fi o limba *mórta*. Cu atât'a mai multu, vedi bine, se voru simti magiarii, remasi inca in viața, indatorati inaintea sângelui lor, a pastrá limb'a turcesca pentru posteritate.

Scirile telegrafice nu au nimic'a nou, decâtu despre o batalia in tre rusi și turci la Begli (Asi'a) in carea turcii fura invinsi.

Burs'a de Vien'a.

Din 21 Maiu (2 Iuniu) 1877.

Metalicele 5%	59 60
Imprumutulu nat. 5% (argintu)	65 —
Imprumut. de statu din 1860	110 25
Actiuni de banca	771 —
Actiuni de creditu	138 20
London	126 10
Oblig. de desdaunare Unguresci	72 75
„ „ „ Temisioresc	72 50
„ „ „ Ardelenesci	71 25
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	114 —
Galbinu	6 02
Napoleonu d'auru (poli)	10 08
Valut'a nóua imperiale germâna	61 90

Lucru demnu de atentiune.

Onoratului p. t. publicu anunciezu cu totu respectulu ca pentru vedere amu depusu la tipografi'a archidiecesana gr. or. din locu urmatórea colectiune de musicali natiunale:

„*Români'a*“ *Quadrile* 1 fl. 60 cr.; „*Mum'a*“ lui Stefanu celu Mare“ 60 cr.; „*Visuri de copii*“ *Quadrile* 80 cr.; „*Durerea 'mi este mare*“ Valse 80 cr.; „*Viața României*“ 80 cr.; „*Nóptea născerei lui Christosu*“ 1 fl. 80 cr.; „*Adio Moldova*“ 60 cr.; „*Apele dela Vacaresci*“ 60 cr.; „*Dóue suspine*“ 60 cr.; „*Pol'ca de risu*“ 60 cr.; „*Spune*“ 60 cr.; „*Souvenir de Zizin*“ 80 cr.; „*Fii'ca poporulu*“ 60 cr.; „*La favorite*“ 60 cr.; „*Grande Etude*“ 60 cr.; „*Quatre marceans Romains*“ 1 fl.; „*Fabis de Carnaval*“ *Quadrile* 1 fl. 20 cr.; „*Itzig Polka*“ 40 cr.; „*Dorinti'a*“ 80 cr.

invitandu respectuosu la prenumerațiune. Prenumeratiuni primesce și tipografi'a archidiecesana gr. or.

4-1

M. Gunesch.

Post'a redactiunii. Primiramu urmatórea Carte de corespondenția:

Dle! Dóue numere din „*Telegrafulu Romanu*“ nu mi-a venitu. Reclamu deci aceste dóue numere.

Mai inaintea inca nu mi s'au trimisu vre-o dóue numere. A-si dori in privinti'a acést'a mai multa esactitate.

Elisabetopole 26/5 1877.

V. Almasianu.

Dlu reclamantu in zelulu seu celu mare pentru esactitate uitá sa ne spuna numerii cari nu i-au „venitu.” 'Lu rugámu dara sa fia si densulu esactu cându reclaméza cá sa ne putemu indreptá. Dara alt'a si mai mare, dlu reclamantu nu se afla nicairi intre abonantii „T. R.”; ni se pare dara ca este numai advocatu neesactu alu altor'a.

V. P. In Beiusiu. De aici se espedéza regulatu, incependu dela 15 Maiu an. cur.